

проектування освітнього процесу у вищій школі, його основні характеристики від планування, прийняття рішень, моніторингу, експертизи до результатів та ефективності реалізації проекту. Як правило, на рівні магістерської дисертації студенти реалізують свою готовність до здійснення відповідного проекту. У своїх публікаціях, виступах на семінарах, колоквиумах, конференціях у модульному контролі студенти розкривають і апробують базові положення свого проекту.

Висвітлюючи науково-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі, студенти з'ясовують його концептуальні засади, особливості. Система практичних завдань дає змогу майбутнім магістрам усвідомити сутність навчальної та робочої програми, сформувані вміння розробляти елементи програм, моделюючи відповідну дисципліну, тему своєї магістерської роботи. Важлива увага приділяється формуванню у студентів умінь розробляти конспекти лекцій, плани семінарських занять, дидактичних матеріалів до відповідної дисципліни.

Важливим етапом у методичній підготовці майбутніх магістрів у галузі освіти є формування конкретних методичних компетентностей, пов'язаних із викладацькою діяльністю. Наступний модуль програми і передбачає розкриття концептуальних основ методики та технології навчання у вищій школі, класифікації методів навчання, поєднання класичних та інноваційних технологій. Семінарські, практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота студентів, використання інформаційно-дидактичних матеріалів, індивідуальних тьюторських програм, залучення матеріалів педагогічної практики дають можливість сформувані відповідні уявлення і поняття про форми навчання та контролю за рівнем знань і навичок студентів у вищій школі.

Література

1. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки магістрів за контекстно-тьюторською технологією галузі знань 01 Освіта спеціальності 011 Науки про освіту (Педагогіка вищої школи) / За ред. Н. М. Дем'яненко. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 41 с.

2. Енциклопедія освіти / АПН України, головний ред. В. Г. Кремень. – К. Юрінком інтер, 2008.

УДК 371.3

Буняк Н. А.

доктор психологічних наук,
професор кафедри психології
Тернопільського національного
технічного університету
імені Івана Пулюя
buniak_n@ukr.net

ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Найважливішим завданням сьогодення в Україні є вирішення проблеми освіти, яка базується на засадах рівності для всіх, незалежно від віку, стану

здоров'я, соціального статусу тощо. Мова про реалізацію права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, яка робить можливим інтегрування на рівні з іншими у типові навчальні установи – дошкільні заклади, школи, вищі навчальні заклади [1].

Ключовим моментом підготовки системи освіти до реалізації процесу інклюзії є етап психологічних і ціннісних змін та рівня професійної компетентності її спеціалістів. Тому наразі постає нагальна проблема підготовки фахівців різного профілю до роботи з дітьми, які мають особливі потреби з метою забезпечення їх повноцінної інтеграції у загальноосвітній простір [2].

Останніми роками помітна тенденція до освоєння практики інтегрування таких дітей в загальноосвітні навчальні заклади, що компенсує недоліки перебування в ізольованих, однорідних, з погляду здоров'я, колективах. Проте лише незначна частина українських шкіл залучена до інклюзивного навчання, на відміну від, наприклад, Литви – 90%, Польщі – 42%, Словаччини – 42%, Угорщини – 57%, Італії – 99%, Норвегії – 90%, Франції – 25%.

У межах формування інклюзивного освітнього середовища нам імпонує розуміння інклюзивної освіти як спеціально організованої взаємодії педагогів із дітьми з особливими потребами та нормативним рівнем розвитку.

Освітнє середовище стане інклюзивним за умови наявності низки ознак: спланований та організований фізичний простір у якому б діти могли безпечно пересуватися під час групових й індивідуальних занять; сприятливий соціальний та емоційний клімат; умови для спільної роботи дітей, а також надання один одному допомоги в досягненні позитивного результату [3].

Інклюзивне навчання – це системний процес налагодженої взаємодії усіх учасників освітнього процесу. Тому варто звернути увагу на те, що є переваги інклюзивного навчання для дітей, які його потребують, для усіх дітей закладу освіти та для педагогів, що займаються інклюзивним навчанням.

Для дітей, що потребують такого навчання, це: навчання за місцем проживання, в сімейних умовах; отримання можливості соціалізації, розвитку своїх сильних сторін і талантів, інтеграції в суспільство, отримання професії; забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини з орієнтацією на її сильні сторони, здібності та інтереси.

Для усіх дітей закладу – це розкриття нових можливостей природно сприймати і толерантно ставитися до індивідуальних відмінностей; налагоджувати й підтримувати дружні стосунки з дітьми, які є «не такими, як всі»; співробітництва, взаємодопомоги, співчуття.

Для педагогів – розкриття нових компетентностей, знань щодо різноманітних методів навчання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами; отримання нового досвіду роботи в інклюзивному середовищі; налагодження співпраці педагогічних працівників у закладі освіти й застосування командного підходу до реалізації освітнього процесу [4].

Важливим є збільшення закладів освіти, у яких навчатимуться діти з особливими освітніми потребами; залучення педагогів спеціальних шкіл-інтернатів до надання освітніх послуг дітям з особливостями розвитку, що

навчаються в інклюзивних закладах, створення ресурсних центрів на базі шкіл-інтернатів; створення механізму отримання освітніх послуг дітьми з особливими освітніми потребами, які інтегровані у загальноосвітні (дошкільні) навчальні заклади шляхом залучення вчителів-логопедів логопедичних пунктів при дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах та інших необхідних фахівців та поступове переведення деякої кількості дітей, що навчаються за індивідуальною формою навчання на навчання за умовами інклюзії у загальноосвітніх навчальних закладах.

Отже, створення інклюзивного освітнього середовища в системі освіти України потребує консолідованих зусиль з боку батьків, громадських організацій і загалом держави, що спрямовані на усвідомлення значущості порушеної проблеми.

Література

1. Мартинчук О. В. Проблема підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчання [Електронний ресурс] / О. В. Мартинчук. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.psyh.kiev.ua/>. назва екрану.
2. Гордійчук О. Є., Гафткович В. А. Професійна компетентність педагога інклюзивного класу як показник ефективності навчання дітей з особливими потребами [Електронний ресурс] / О. Є. Гордійчук, В. А. Гафткович. – Режим доступу до ресурсу : www.sworld.com.ua/konfer38/192.pdf. – назва екрану.
3. Колупаєва А. А. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти // Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва, Н. З. Софій, Ю. М. Найда [та ін.]. За заг. ред. Л. І. Даниленко. – К. : 2007. – 128 с.
4. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / [Порошенко М. А., Колупаєва А. А., Ярошук М. В. та ін.]. за заг. ред. М. А. Порошенко. – К. : 2018. – 252 с.

УДК: 37.03:81.111

Валевська С. В.,
викладач циклової комісії
філологічних дисциплін,
Теребовлянський коледж культури і мистецтва
svtapulsar@ukr.net

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Однією з найактуальніших проблем методики викладання іноземних мов є соціокультурна компетентність та способи її досягнення. Сучасна молода людина повинна володіти навичками толерантного ставлення до носіїв мови з різних країн, культур та стилів життя. Особливо складно здобути